

FINSPÅNG

Internationellt program

Finspångs kommun

Reviderad 2020-06-22

Internationellt program

Finspångs kommun
612 80 Finspång
Telefon 0122-85 000 • Fax 0122-850 33
E-post: kommun@finspang.se
Webbplats: www.finspang.se

Innehållsförteckning

Inledning	2
Dokumenttyp	3
Syfte och mål	3
Olika arenaperspektiv	4
Strategiska dokument	6
Framgångsfaktorer	7
Nätverk och samarbete	8
Agenda 2030	8
Ansvar och roller	9
Uppföljning	9

Inledning

I en alltmer globaliserad värld, med nya kommunikationssätt, ett internationaliserat näringsliv, och med medlemskap i EU, ökar möjligheten till internationella samarbeten och kontakter. Globaliseringen innebär också ett ökat beroende av omvärlden, vilket ställer högre krav på omvärldsbevakning. Dessutom kräver stora globala frågor – som klimatförändringar, fattigdomsbekämpning, folkhälsa och mänskliga rättigheter – ett lokalt engagemang för förändring på global nivå. Det globala perspektivet återspeglas i Finspångs kommuns strategiska plan som från och med 2020 tar sin utgångspunkt i de 17 globala hållbarhetsmålen inom Agenda 2030.

Ett internationellt program ska vara både vägledande och kunskapsgenererande för samtliga verksamheter i kommunen. En följeffekt av programmet är också att attraktiviteten för Finspångs kommun ska öka, både som arbetsgivare, boendeplats samt besöksmål.

Internationellt arbete skapar möjligheter till erfarenhets- och kunskapsutbyte med andra kommuner och mellan medborgare i Finspång och andra delar av världen. Målet är att tillföra de kommunala verksamheterna kompetens, resurser och perspektiv på verksamheten genom deltagande i olika internationella projekt och samarbeten. Arbetet ska också leda till ökad kunskap om EU, hållbarhets- och globala frågor i organisationen och bland kommuninvånare, samt till ökad medvetenhet och tolerans.

Utgångspunkt för det internationella programmet är de visioner och mål som fastställts i Strategisk plan för Finspångs kommun. Det internationella programmet lyfter fram perspektiv och områden i den strategiska planen som kan ses som verktyg för att arbeta med internationella frågor.

Ansvar för samordning av det internationella arbetet ligger på utvecklingsavdelningen, men det internationella arbetet ska vara en integrerad del i kommunens ordinarie verksamheter. Det internationella arbetet utgår ytterst ifrån verksamheternas mål, behov och ambitioner, men ska även fungera näringslivsfrämjande åt kommunen som helhet.

Dokumenttyp

I förarbetet till Finspångs kommuns riktlinjer för politiskt fastställda styrdokument framgår att det som tidigare benämndes som en internationell strategi till sin karaktär snarare är ett internationellt program. Ett program är en mellanform av strategi och plan som kan blanda långsiktiga och översiktliga direktiv med mer konkreta. Programmet ska innehålla politiska målsättningar och kan senare följas av en mer detaljerad plan i samma ämne.

Ett program är planerande till sin karaktär snarare än normerande och är framåtblickande, syftar till att ange viljeriktning, målsättning och aktiviteter inom ett definierat område.

Programmet kan betraktas som målsättningar för ett visst område, geografiskt eller verksamhetsmässigt. Programmet ska tala om vad som vill uppnås och vilka effekter som eftersträvas samt göra det möjligt att skriva en plan för den aktuella verksamheten utan ytterligare ideologiska överväganden.

Programmet tar inte slutlig ställning till metoder eller utförande, utan kan till exempel ange alternativ att ta ställning till i plandokument eller i verkställighet. Programmet anger inte heller några detaljerade tidsplaner.

Syfte och mål

Syftet med Finspångs kommuns internationella program är att vara vägledande för kommunens internationella arbete. Vägledningen utgår från kommunens verksamheter men kompletteras med samverkan på regional och nationell nivå. Ett viktigt syfte med programmet är att det ska harmonisera med inriktningen i kommunens strategiska plan.

Målen med Finspångs kommun internationella program är följande:

- I linje med målen i den strategiska planen utveckla Finspångs kommun inom internationella frågor
- Öka samverkan med det omgivande samhället inom internationella frågor som rör utvecklingen för Finspångs kommun som boende- och besöksplats.
- Stärka Finspångs kommun som arbetsgivare genom ny tillämpbar kunskap från andra internationella aktörer och/eller aktörer med erfarenhet av internationellt arbete.
- Arbeta för att åskådliggöra Finspångs kommuns plats och roll i ett större globalt sammanhang samt dra nytta av – och återspegla - det i kommunens verksamheter.
- Stärka Finspångs besöksnäring samt övrigt näringsliv genom att framhäva ortens kulturarv och dess särdrag som dynamisk bruksort

med historisk tidiga internationella kontakter och kopplingen till dagens moderna industriort med världsledande företag.

Olika arenaperspektiv

Finspångs kommuns internationella arbete bedrivs utifrån en rad olika arenaperspektiv: Lokal nivå, regional nivå, nationell nivå, EU-nivå, näringsliv samt vänorter.

Lokal nivå

En förutsättning för Finspångs kommuns internationella verksamhet är en god samverkan inom kommunens verksamheter och för medborgare samt näringsliv. I samverkan med dessa ska Finspångs kommun fungera som kunskapsstöd och kommunicerande av information kring framförallt EU-frågor och Agenda 2030.

Samverkan kan exempelvis bestå av gemensamt påverkansarbete i prioriterade sakfrågor, gemensamma utvecklingsprojekt, seminarier, kompetensutveckling för politiker och tjänstemän samt deltagande i regionala och nationella nätverk.

Skolan är en viktig arena för kommunens internationella arbete. I Finspång finns både en FN-certifierad gymnasieskola och EU-ambassadörer på gymnasial nivå.

Skolan är även en av flera arenor där EU-projekt genomförs samt en aktör att använda sig av vid kommunens utvecklande av vänortssamarbetena.

Regional nivå

I ett större geografiskt perspektiv sker nära samverkan med Region Östergötland och Länsstyrelsen i Östergötlands län samt med regionens övriga kommuner. Denna samverkan tar sig uttryck i deltagande i det regionala EU-nätverket och en kontinuerlig omvärldsanalys av EU-utlysningar angående samverkansprojekt. Finspångs kommun strävar också efter att ha en god och nära kontakt med länets övriga kommuner vad gäller sådana initiativ.

Nationell nivå

Finspångs kommun har antagits och är med i det nationella nätverket Glokala Sverige. Glokala Sverige är ett kommunikations- och utbildningsprojekt som stärker kunskap och engagemang för Agenda 2030 bland politiker och tjänstepersoner i kommuner och regioner. Projektet är ett samarbete mellan Svenska FN-förbundet och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och finansieras av Sida.

Finspångs kommun strävar efter att etablera goda relationer med nationella forskningsinstitut inom ramen för internationella, globala och hållbarhets-

frågor. Tillsammans med Linköpings universitet har kommunen medverkat i ett pilotprojekt om styrning och ledning kopplat till Agenda 2030.

EU-nivå

Sveriges EU-medlemskap innebär att Sverige ska följa de lagar och regler som EU:s institutioner beslutar om. För en kommun innebär detta att ungefär hälften av de frågor som tas upp på möten i kommunfullmäktige påverkas av EU-lagstiftning¹ Det är därför viktigt att följa med i den politiska utvecklingen inom EU.

Lokal utvecklingspolitik finansieras i allt högre grad med EU-pengar. Det är därför av stor vikt att känna till EU:s gemensamma strukturfonder: Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF). Dessa strukturfonder utgör en tredjedel av Europeiska unionens nuvarande långtidsbudget och kommuner kan söka projektfinansiering inom en rad olika områden:

- Miljöförbättringar
- Infrastruktur
- Energiåtgång
- Forskning och utveckling
- Arbetslöshet och socialt utanförskap
- Integration
- Modernisering av jord- och skogsbruk
- Ekonomisk utveckling på landsbygden

Genom att vara aktiv i de påverkanskanaler som finns kan Finspångs kommun dels påverka inriktning på utlysningarna, men även vara förberedd på eventuellt relevanta utlysningar. De påverkanskanaler som finns är framförallt Regionkommittén och kommissionens öppna samråd, men även Region Östergötlands representationskontor som finns i Bryssel.

Finspångs kommun ska utgöra ett stöd för aktörer verksamma inom kommunens organisation i frågor som rör internationellt arbete och då framförallt genom att vara ett stöd i ansökan av EU-projektmedel.

Näringsliv

¹ <https://skl.se/demokratiledningstyrning/euinternationellt/eukommunerochlandsting.401.html>

Näringslivet i Finspångs kommun har genom sina globala företag stor påverkan från övriga världen. Dels genom att kompetensen inhämtas från andra delar av världen dels på grund av att man vistas i en global konkurrenssituation. Därför är det viktigt att hela tiden göra en omvärldsanalys för att se var någonstans man befinner sig i förhållande till den övriga världen och vilka kompetenser som efterfrågas men framförallt vilka kompetenser som man själv har och som efterfrågas av övriga världen. Genom att bli varse Finspångs kommuns plats i det globala samt det globala i Finspångs kommun vidgar man sina perspektiv och vågar på så sätt tänka nytt och utvecklande.

Genom den ekonomiska föreningen Tillväxt Finspång, som delfinansieras av Finspångs kommun, så arbetas det utifrån vision 30/35, det vill säga att Finspångs kommun ska ha 30 000 invånare år 2035. Detta arbete sker i tät kontakt och samverkan med näringslivet i Finspångs kommun.

Vänorter

Finspångs kommun har flertalet officiella vänortsrelationer med orter i Europa. Samverkan mellan vänorter kan exempelvis vara besök mellan kommunledningarna men ett lyckat vänortssamarbete ger även avtryck hos kommunens medborgare. Exempel på vänortssamarbeten är bland annat den vartannat-år återkommande sångfestivalen i den tyska staden *Finsterwalde* och det EU-finansierade projektet SUPERBcity där den lettiska orten Salaspils i oktober 2019 besökte Finspång under en veckas tid för att låta sig inspireras och få kunskap i vårt förvaltningsarbete med bland annat samhällsplanering, hållbarhet och avfallshantering. Övriga vänorter är *Givet* i Frankrike, *Yvoir* i Belgien, *Stromberg* i Tyskland och *Joutsa* i Finland.

Vänortsavtalen är i många fall skrivna för en lång tid sedan men det finns stora möjligheter att använda vänorterna till fortsatt utbyte inom kommunens verksamheter, framförallt i skolan. Både Finspångs kommun och dess vänorter är angelägna om att utveckla vänortssamarbetet till en både mer ändamåls- och tidsenlig kontext, exempelvis genom att engagera ungdomar och att lyfta hållbarhetsfrågor.

Strategiska dokument

Finspångs kommuns internationella arbete tar framförallt vägledning i inriktningen av den strategiska planen 2020 – 2022. Detta dokument beskriver den övergripande strategiska inriktningen för Finspångs kommun.

Ytterligare utgångspunkter för Finspångs kommuns internationella arbete är *Region Östergötlands internationella strategi* och *Internationell strategi för Länsstyrelsen Östergötland 2020-2023*

Syftet med Region Östergötlands strategi är ”att skapa en gemensam plattform för internationell samverkan i samverkan med andra aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå”. Länsstyrelsen Östergötland å sin sida lyfter bland annat fram ”att samverka med övriga aktörer i länet om

nationella eller transnationella EU-projekt som ligger i linje med Länsstyrelsens prioriterade verksamhetsområden” som ett av målen för deras externa arbete.

Finspångs kommun ska inhämta stöd och kompetens vid behov för att säkerställa kommunens arbete med internationella frågor. Detta gäller allt från finansieringsfrågor till regionalt nätverksutbyte.

Framgångsfaktorer

För att Finspångs kommun ska uppnå målet med internationell samverkan bör följande kriterier vara uppfyllda:

- Prioriteringar som utgår från Finspångs kommun strategiska plan 2020–2022
- Tydlig koppling till ordinarie verksamhet där man utgår från verksamheternas behov
- Tydlig koppling och medverkan från kommunens näringsliv genom att tillvarata deras erfarenheter och kunskap samt ett nära samarbete med gymnasieskolorna i Finspångs kommun
- Förankring i politiska organ med utsedda kontaktpersoner
- Verka för långsiktighet, uthållighet och ett aktivt engagemang
- Skapa strategiska allianser med övriga kommuner i länet, Region Östergötland, Länsstyrelsen Östergötland, övriga kommuner och regioner i Sverige, vänorterna samt övriga internationella nätverk och aktörer
- Kontinuerlig utvärdering och uppföljning

Nätverk och samarbete

Vid val av medlemskap i nya nätverk och samarbetsavtal med andra aktörer bör det ske utifrån följande principer:

- Det ska finnas en tydlig och relevant koppling till Finspångs kommuns prioriterade sakfrågor och verksamheters behov.
- Samarbetet ska präglas av ett tydligt mervärde, en ömsesidig nytta samt ha en tydlig målformulering.
- En ansvarig politiker och tjänsteman ska utses för varje medlemskap eller samarbetsavtal.
- Medlemskap och samarbetsavtal ska återrapporteras och utvärderas kontinuerligt för att följa upp mervärde och resultat

Agenda 2030

I Finspångs kommuns strategiska plan 2020–2022 skrivs det följande om mål 17 Genomförande och partnerskap:

Finspångs kommun vitaliserar det lokala och det internationella arbetet med utgångspunkt i de mål som vi har satt upp för vårt Agenda 2030-arbete.

Finspångs kommun prioriterar:

Lokala, regionala, nationella och internationella nätverk, skolutveckling, vänortsutbyten, omvärldsbevakning, EU-medel och finansiering.

Finspångs kommun uppnår målet genom att:

- Vi utvecklar det internationella utbytet utifrån Finspångs struktur och historia, genom att utveckla vårt vänortsutbyte till att handla om näringslivsfrågor, föreningar, skola, hållbarhetsfrågor och ungdomar.
- Vi utvecklar samverkan med civilsamhället genom exempelvis Idéburet offentligt partnerskap (IOP)
- Vi är en ledande part i implementeringen av Agenda 2030-målen
- Vi medverkar i lokalt hållbarhetsnätverk med civilsamhälle och näringsliv
- Vi tar del av EU-medel och extern finansiering för att utveckla kommunens verksamheter
- Vi planerar och genomför olika folkbildningsinsatser kring Agenda 2030-målen

Ansvar och roller

Kommunstyrelsen och tjänstemannaorganisationen i Finspångs kommun samordnar kommunens internationella samverkan och ansvarar för de internationella frågor som rör kommunstyrelsens sakområden. Kommunens olika verksamheter ansvarar var och en för respektive verksamhets internationella perspektiv utifrån sakområde. De internationella frågorna hålls ihop på en central nivå utav utvecklingsavdelningen.

Kommunstyrelsen fattar beslut om val av politiska företrädare till internationella uppdrag, både vad gäller styrelseposter och permanent deltagande i kommittéer och arbetsgrupper.

Uppföljning och aktualitetsprövning

I uppföljningsprocessen via delårsrapporter och årsredovisning ska Finspångs kommuns internationella samarbete belysas, för att tydliggöra resultat och mervärdet av de insatser som genomförs.

Vänortsbesöken ska dokumenteras och återrapporteras till kommunfullmäktige.

Aktualitetsprövning av detta internationella program ska ske minst en gång per mandatperiod.

Indikatorer som återfinns i Budget och strategisk plan 2020-2022:

- Aktivt vänortsarbete med tillhörande återrapportering till kommunfullmäktige
- Internationella projekt inom grundskolan 7-9 och gymnasieskolan
- Deltagande i internationella projekt med externt finansieringsstöd

Övriga indikatorer som används vid uppföljning av det internationella arbetet:

- Närvaro i regionala och nationella sammanhang med fokus på internationella frågor
- Projekt med fokus på internationella frågor
- Kommunikerande insatser som syftar till att lyfta internationella frågor